

ODLUKA

**USTAVNOG SUDA REPUBLIKE CRNE GORE O ODBIJANJU ŽALBE
DEMOKRATSKE PARTIJE SOCIJALISTA CRNE GORE, KOJU PREDSTAVLJA
I ZASTUPA MR MOMIR BULATOVIĆ I MR MOMIRA BULATOVIĆA,
KANDIDATA ZA PREDSEDNIKA REPUBLIKE CRNE GORE, PODNIJETA NA
RJEŠENJA REPUBLIČKE IZBORNE KOMISIJE BR. 02-605/2 OD 5. NOVEMBRA
1997. GODINE**

("Službeni list Republike Crne Gore", br. 039/97 od 14.11.1997)

Odluka Ustavnog suda Republike Crne Gore o odbijanju žalbe Demokratske partije socijalista Crne Gore, koju predstavlja i zastupa mr Momir Bulatović i mr Momira Bulatovića, kandidata za predsjednika Republike Crne Gore, podnijeta na rješenja Republičke izborne komisije br. 02-605/2 od 5. novembra 1997. godine.

Ustavni sud Republike Crne Gore, u sastavu: predsjednik prof. dr Blagota Mitrić i sudije: Radojko Đurićanin i Šefko Crnovršanin, na osnovu odredaba člana 113. stav 1. tačka 8. Ustava Republike Crne Gore, člana 51. stav 2. i člana 56. tačka 8. Zakona o Ustavnom sudu Republike Crne Gore ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 21/93), na sjednici od 10. novembra 1997. godine, jednoglasno je donio

ODLUKU

ODBIJA SE žalba Demokratske partije socijalista Crne Gore, koju predstavlja i zastupa mr Momir Bulatović i mr Momira Bulatovića, kandidata za predsjednika Republike Crne Gore, podnijeta na Rješenje Republičke izborne komisije, br. 02605/2 od 5. novembra 1997. godine, kojim se potvrđuje Rješenje Opštinske izborne komisije u Beranama, br. 70/97 od 1. novembra 1997. godine, a prigovor Demokratske partije socijalista, koju predstavlja i zastupa mr Momir Bulatović, izjavljen protiv tog rješenja, odbija kao neosnovan.

Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Obrazloženjs

Demokratska partija socijalista Crne Gore, koju predstavlja i zastupa mr Momir Bulatović i mr Momir Bulatović, kandidat za predsjednika Republike Crne Gore, podnijeli su žalbu na Rješenje Republičke izborne komisije, navedeno u izreci ove odluke, zbog pogrešne primjene člana 111. Zakona o izboru odbornika i poslanika.

U žalbi se ističe: da je pogrešnom primjenom člana 111. Zakona o izboru odbornika i poslanika povrijeđeno pravo podnosioca žalbe da dokaže osnovanost prigovora i nezakonitost izbornog postupka; da je prigovor uložen na rad biračkog odbora, a radnja biračkog odbora se smatra izvršenom kada birački odbor utvrdi rezultate glasanja i sačini zapisnik o tome; da je prigovor blagovremeno uložen, jer rezultate glasanja, a samim tim i pravilnost sprovedenog glasanja birački odbor nije utvrdio momentom zatvaranja biračkog mjesta, nego nakon toga; da se ni u rješenju Opštinske izborne komisije, ni u rješenju Republičke izborne komisije ne kaže kada su birački odbori završili rad; da je prigovor predat arhivi Opštine, jer se u zgradi nalaze prostorije Opštinske izborne komisije Berane, a u vrijeme predaje prigovora nije bio prisutan ni jedan član Opštinske izborne komisije u njenim prostorijama; da su i Opštinska i Republička izborna komisija morale da prihvate prigovor kao blagovremen, čak i da je predat i nenadležnom organu, a nije, jer prigovor glasi na Opštinsku izbornu komisiju, te se može predati i na arhivu Opštine, a odredba člana 56. Zakona o opštem upravnom postupku jasno određuje da se prigovor i u tom slučaju smatra blagovremenim, ako ga organ koji ga primi dostavi nadležnom organu, što je u konkretnom slučaju i urađeno. Konačno se predlaže donošenje odluke, shodno članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Crne Gore.

Ustavni sud je, u toku postupka i na sjednici od 10. novembra 1997. godine, nakon razmatranja osporenog rješenja i cjelokupne dokumentacije, utvrdio da žalba nije osnovana.

Osporenim rješenjem odbijen je kao neosnovan prigovor Demokratske partije socijalista, koju predstavlja i zastupa mr Momir Bulatović, i potvrđeno Rješenje Opštinske izborne komisije u Beranama, br. 70/97 od 1. novembra 1997. godine. U obrazloženju Rješenja se navodi: da su Rješenjem Opštinske izborne komisije u Beranama, br. 70/97 od 1. novembra 1997. godine, odbačeni, kao neblagovremeni, prigovori Opštinskog odbora Demokratske partije socijalista Crne Gore, koju predstavlja i zastupa mr Momir Bulatović, u Beranama, za poništaj izbora na svih 58 biračkih mjesta u Opštini Berane; da je Republička izborna komisija izvršila uvid u cjelokupne spise predmeta pobijanog rješenja, pa je zaključila da je ta komisija postupila u svemu po rješenju Republičke izborne komisije, br.

02-601/3 od 29. oktobra 1997. godine, u kom smislu je i odlučila da pobijano rješenje potvrdi, a prigovor odbije kao neosnovan; da je u postupku donošenja pobijanog rješenja Opštinska izborna komisija Berane utvrdila relevantne činjenice, a naime, da su prigovori predati 20. oktobra 1997. godine, u 14 časova i 45 minuta, arhivi organa uprave Opštine Berane, a podneseni Opštinskoj izbornoj komisiji 21. oktobra 1997. godine, u 13 časova i 20 minuta, što znači da su nadležnom organu podnešeni poslije proteka zakonom predviđenog roka, i osnovano stala na stanovište da su isti neblagovremeni.

Ustavom Republike Crne Gore, propisano je: da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja sloboda i prava ako je to neophodno za njihovo ostvarivanje (član 12. tačka 1); da građanin Crne Gore, koji je navršio 18 godina života ima pravo da bira i da bude biran; da se biračko pravo ostvaruje na izborima i da je biračko pravo opšte i jednako (član 32. st. 1, 2. i 3); da predsjednika Republike biraju građani neposrednim i tajnim glasanjem, na osnovu opšteg i jednakog biračkog prava, na vrijeme od pet godina (član 86. stav 1) i da Ustavni sud odlučuje o izbornim sporovima i sporovima u vezi s referendumom, koji nijesu u nadležnosti redovnih sudova (član 113. st. 1. i 2.).

Zakonom o Ustavnom sudu Republike Crne Gore ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 21/93), propisano je: da se postupak za odlučivanje o povredi prava u toku izbora predsjednika Republike pokreće žalbom koju mogu podnijeti kandidat za predsjednika Republike ili predlagatelj kandidata za predsjednika Republike i da žalba iz stava 1. ovog člana sadrži razloge i dokaze o povredi prava u toku izbora (član 45); da se žalba iz člana 45 ovog zakona podnosi Ustavnom sudu u roku od 24 časa od časa dostavljanja rješenja nadležne izborne komisije i da Ustavni sud odlučuje o žalbi iz stava 1. ovog člana u roku od 48 časova od časa prijema žalbe (član 46); da će Ustavni sud, ako usvoji žalbu iz člana 46. ovog zakona, poništiti cio izborni postupak, ili dio postupka koji se mora tačno naznačiti (član 47).

Zakonom o izboru predsjednika Republike ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 49/92), propisano je: da se odredbe Zakona o izboru odbornika i poslanika, koje se odnose na izborna prava, utvrđivanje i oglašavanje liste kandidata, predstavljanje kandidata, način organizovanja izbora, glasanje na biračkom mjestu i zaštitu izbornog prava, shodno primjenjuju na izbor predsjednika Republike, ako ovim zakonom nije drukčije određeno (član 10).

Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 49/92, 16/95 i 21/96), propisano je: da svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izbornoj komisiji zbog povrede izbornog prava u toku izbora i da se prigovor iz stava 1. ovog člana podnosi u roku od 24 časa od časa kada je donesena odluka, odnosno izvršena radnja (član 111); da se prigovor protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora podnosi opštinskoj izbornoj komisiji (član 112. stav 1); da nadležna izborna komisija donosi rješenje u roku od 48 časova od časa prijema prigovora (član 113. stav 1); da se protiv rješenja nadležne izborne komisije, kojim je odbačen ili odbijen prigovor, može izjaviti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji preko izborne komisije koja je donijela rješenje o prigovoru u roku od 48 časova od časa dostavljanja rješenja; da se protiv rješenja Republičke izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može izjaviti žalba Ustavnom sudu (član 114. st. 1, 2. i 4) i da se na sve radnje u vezi sa dostavljanjem rješenja, zaključka, kao i drugih akata, spisa, isprava, podnesaka i slično, shodno primjenjuju pravila propisana za dostavljanje u pravnom postupku (član 115).

Zakonom o opštem upravnom postupku ("Službeni list SRJ", broj 33/97), propisano je: da se podnesci, po pravilu, predaju neposredno ili šalju poštom pismeno, ili se usmeno saopštavaju u zapisnik, a mogu se ako nije drukčije propisano, izjavljivati i telegrafski, odnosno telefaksom (član 54. stav 2); da je organ koji je nadležan za prijem podneska dužan da primi podnesak koji mu se predaje; da će, ako organ nije nadležan za prijem podneska, službeno lice tog organa upozoriti na to podnosioca i uputiti ga organu nadležnom za prijem; da je, ako podnosilac i pored toga zahtijeva da se njegov podnesak primi, službeno lice dužno da primi takav podnesak i da će organ, ako nađe da nije nadležan za rad po takvom podnesku, donijeti zaključak kojim će odbaciti podnesak zbog nenadležnosti, a da će organ, kad poštom dobije podnesak za čiji prijem nije nadležan, a nesumnjivo je koji je organ nadležan za prijem, poslati podnesak bez odlaganja nadležnom organu, odnosno sudu i o tome obavijestiti stranku (član 56. st. 1, 3. i 4) i da je podnesak podnesen u roku ako je prije nego što rok istekne stigao organu kome je trebalo da bude predat (član 92. stav 1).

Iz navedenih odredaba Ustava proizilazi da Republika, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana, pa i biračkog prava koje se ostvaruje na izborima i, s tim u vezi, zaštitu tog prava. Saglasno tome, Zakonom o izboru odbornika i poslanika, koji se, saglasno članu 10. Zakona o izboru predsjednika Republike, shodno primjenjuje na izborni postupak za izbor predsjednika Republike, uređeno je da svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora, podnese prigovor opštinskoj izbornoj komisiji u roku od 24 časa od časa kada je donešena odluka, odnosno izvršena radnja. Iz izloženog, po nalaženju Ustavnog suda, proizilazi da rok za podnošenje prigovora, protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora teče od momenta kada je radnja ili propust učinjen, odnosno od momenta donošenja odluke, što se u svakom konkretnom slučaju mora utvrditi, a najkasnije od momenta zatvaranja biračkog mjesta, ako se prigovor odnosi na radnje i propuste biračkih odbora u toku glasanja.

S obzirom da se, u konkretnom slučaju, prigovori koji su bili predmet odlučivanja Opštinske izborne komisije odnose na radnje, odnosno eventualne propuste biračkih odbora na određenim biračkim mjestima u toku glasanja, to je zadnji momenat od kojeg je mogao teći rok za podnošenje prigovora bio zatvaranje biračkog mjesta broj 3 - Park, 20. oktobra 1997. godine, u 4 časa i 15 minuta, kako je to utvrdila Opštinska izborna komisija u Rješenju r. 70/97 od 1. novembra 1997. godine, i to samo za ovo biračko mjesto, pa je prigovor, koji se odnosi na pomenuto biračko mjesto mogao biti podnijet najkasnije 21. oktobra 1997. godine, u 4 časa i 15 minuta. Rok za podnošenje prigovora na rad biračkih odbora na ostalim biračkim mjestima, koja su ranije zatvorena, istekao je prije označenog vremena, i to zavisno od momenta njihovog zatvaranja. Međutim, prigovori su u ovom slučaju podnijeti Opštinskoj izbornoj komisiji 21. oktobra 1997. godine, u 13 časova i 20 minuta, dakle po isteku zakonom predviđenog roka od 24 časa od časa izvršenja radnje ili eventualnog propusta. Pri tome, Ustavni sud je ocijenio da su pravilno postupile Opštinska i Republička izborna komisija kada su utvrdile da se predaja prigovora organu lokalne uprave ne može smatrati podnošenjem žalbe Opštinskoj izbornoj komisiji. Naime, na prigovorima se nalazi prijemni pečat Sekretarijata opšte uprave i društvenih djelatnosti Opštine Berane sa datumom i časom prijema - 20. oktobar 1997. godine, u 14 časova i 45 minuta. S tim u vezi, Ustavni sud je utvrdio da je tog dana Opštinska izborna komisija u Beranama zaključila Zapisnik o radu Komisije za utvrđivanje rezultata glasanja za predsjednika Republike, u 16 časova i 10 minuta, dakle nakon predaje prigovora pomenutom organu lokalne uprave, pri čemu valja istaći da je u jednom od prigovora konstatovano da je Opštinska izborna komisija objavila rezultate izbora za predsjednika Republike za koje se dalje tvrdi da su održani u uslovima bezakonja. Pored toga, Opštinska izborna komisija u Beranama je obavijestila Ustavni sud da je u vrijeme predaje prigovora odnosno 20. oktobra ove godine u 14 časova i 45 minuta u sjedištu Opštinske izborne komisije (u maloj sali u zgradi opštine Berane) bilo prisutnih članova Komisije. Iz izloženog proizilazi da su prigovori objektivno mogli biti podnijeti neposredno Opštinskoj izbornoj komisiji i da nije bilo razloga da se predaju nenadležnom organu.

Osim toga, iz navedenih odredaba Zakona o opštem upravnom postupku, koji se saglasno članu 115. Zakona o izboru odbornika i poslanika shodno primjenjuje i na dostavne radnje u postupku kod organa za sprovođenje izbora, proizilazi da se podnesci nadležnom organu dostavljaju, po pravilu, neposredno, da je podnesak podnesen u roku ako je prije nego što rok istekne stigao organu kome je trebalo da bude predat i da organ koji nije nadležan za odlučivanje o podnesku, koji mu je neposredno predat nema obavezu da ga proslijedi nadležnom organu već jedino da donese zaključak o odbacivanju takvog podneska, dok obavezu dostavljanja podneska nadležnom organu ima samo u slučaju prijema podneska poštom. S toga su neosnovani navodi žalbe "da su i Opštinska i Republičke izborna komisija morale prigovor prihvatiti kao blagovremen, čak i da je predat nenadležnom organu".

Iz svega izloženog, po nalaženju Ustavnog suda, pravilno je postupila Opštinska izborna komisija kada je pomenute prigovore odbacila, kao neblagovremene, odnosno Republička izborna komisija, kada je, kao neosnovan, odbila prigovor na Rješenje Opštinske izborne komisije u Beranama.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Odluka o objavljivanju zasniva se na odredbi člana 116. stav 3. Ustava Republike Crne Gore.

U.br. 91/97.

Podgorica, 10. novembra 1997. godine

Predsjednik

Ustavnog suda Republike Crne Gore,

Prof. dr Blagota Mitrić, s.r.